

VÝZNAMNÉ OSOBNOSTI NETOLICKA I.

Ludmila Oúrodová-Hronková

Vážení čtenáři,

dostává se Vám do rukou první díl publikace „Významné osobnosti Netolicka“. Vznikla jako průvodce - didaktický program, který by měl připomenout a přiblížit zejména nejmladší generaci, ale nejen jí, významné osoby, jejich život i dílo, které přispělo k vývoji i historii našeho města. Záměrem je probuzení zájmu o další navazující události. Najdete zde informace o známých osobnostech, jejichž díla přetrvávají věky, jako stavitelé rybníků Štěpánek Netolický a Jakub Krčín z Jelčan. Připomínáme zde i rodáky, kteří upadají v zapomnění v toku dějin a svým významem se zapsali do historie v širších souvislostech. Jsou to například tiskař Bartoloměj Bárta, od kterého získal v Praze proslulou tiskárnu Jiří Melantrich nebo hudební skladatelé Alois Sarauer a František Gregora i mnozí další.

Chtěla bych poděkovat autorce této publikace PhDr. Ludmile Ourodové, která shodou okolností také žila několik let v našem městě, za spolupráci a její příspěvek k odhalování kořenů naší minulosti.

Daniela Liščáková, ředitelka Muzea JUDr. O. Kudrny v Netolicích

Vydalo Muzeum JUDr. O. Kudrny v Netolicích
s přispěním Jihočeského kraje v roce 2014.

Autor: Ludmila Ourodová-Hronková

Grafická úprava a kresby : PhDr. Kateřina Sedlická

Spolupráce : Daniela Liščáková

Tisk: ~~BAVA~~ ~~Graphic~~ Netolice

NEPRODEJNÉ

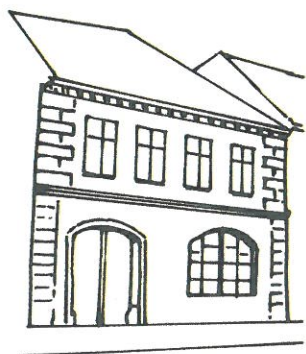
ISBN 978-80-260-6348-3

Štěpánek Netolický (1460-1539)

Štěpánek pocházel z poddanské rodiny v Netolicích. Vyučil se rybníkářskému řemeslu a pro své schopnosti byl ustanoven po r. 1505 hlavním rybníkářským hejtmanem na rožmberském panství a fišmistrem. V této době dokončil návrh rybníční soustavy na "třeboňské pláni" s rybníky: Opatovický, Horusický, Kaňov, Jílovický a Zábalský. Z jeho plánů později pravděpodobně vycházel i Jakub Krčín z Jelčan. Za nejproslulejší a geniální bývá považován jeho návrh prodloužit dřívější stoku – náhon k Opatovickému mlýnu z Třeboně až k Veselí nad Lužnicí. Měla nahánět i odpouštět všechny hlavní rybníky Třebońska. Vznikla tak Zlatá stoka o délce 46,2 km. Odvádí vodu ze zamokřených míst a napájí soustavu rybníků, kde tolik vody není.

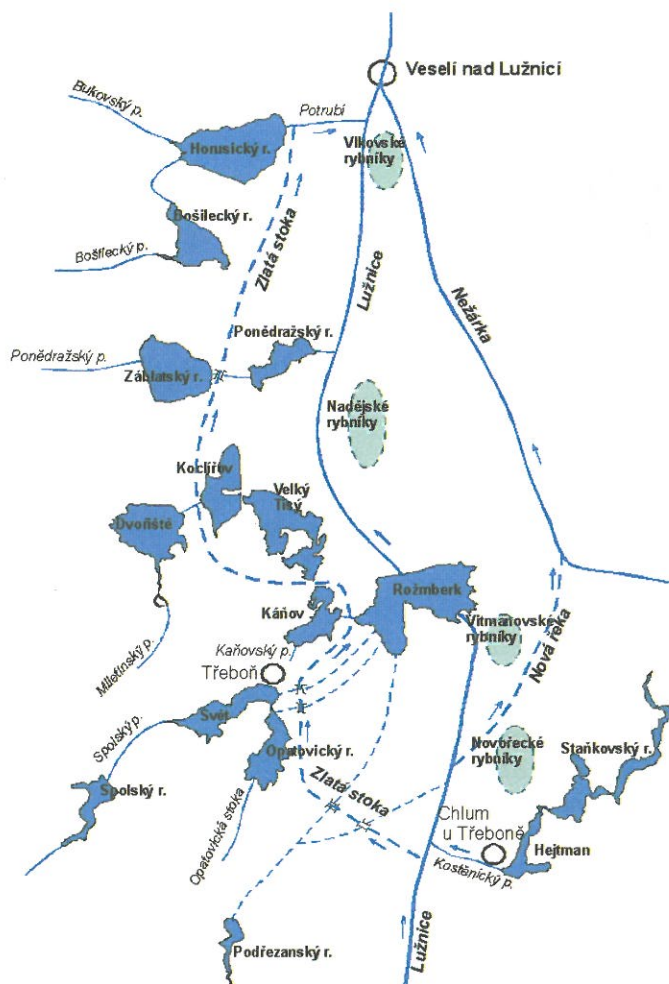
Úkol: Zkuste namalovat portrét Štěpánka Netolického. Proč se začala stoka nazývat Zlatá?

Snad právě v domě na netolickém náměstí se narodil známý renesanční rybníkář

Středověký rybí trh

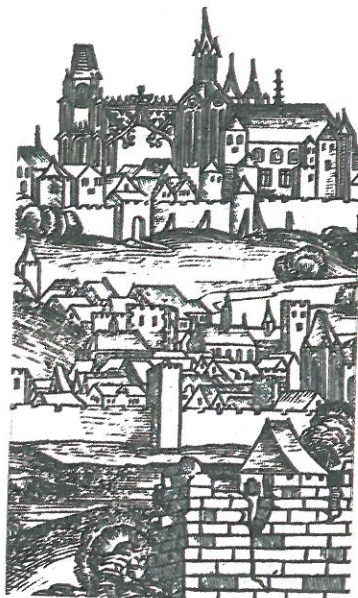

Štěpánek nebyl pouze rybníčním stavitelem, ale uměl projektovat a stavět i měšťanské a vojenské domy. Vpravo - dům nazvaný Bílý koníček, nádherný renesanční dům, který projektoval a jenž na třeboňském náměstí stojí dodnes. Vlevo je dům v Třeboni, ve kterém Štěpánek žil.

Jiřík Cetl Netolický (1497-1570)

Narodil se pravděpodobně v Netolicích. V roce 1514 se stal bakalářem a nedlouho poté knězem. Působil jako duchovní na panství pánů z Rožmberka a pánů z Hradce v Jindřichově Hradci. Po smrti Tomáše Bavorovského se stal arciknězem v Plzni, avšak pro neshodu s tamějším patronem odešel. V roce 1568 působil již jako pražský kanovník a kazatel u sv. Víta. Napsal a vydal knihu nazvanou *Šestnácte kázání o bíděездеjšího lidského života* (1588). V roce 1570 byl ustanoven farářem v Českém Krumlově. Zároveň se stal prelátem a arciknězem bechyňského kraje. Zemřel ve vysokém věku 73 let.

Pražský hrad s katedrálou sv. Víta v 16. století.

Václav Březan se ve své kronice *Životy posledních Rožmberků* o Jiřím dvakrát zmiňuje. Nevíme, zda byl oblíbený pro dobré vlastnosti nebo naopak neoblíbený pro vlastnosti nelichotivé. Zbýl nám po něm jen krásný epitaf v kostele sv. Víta v Českém Krumlově. Na něm je zobrazen jako starý muž ve společnosti sv. Jana Evangelisty, klečícího před Ježíšem Kristem na kříži. Nápis na vlysu epitafu zní:
GEORGIVS ZETEL
NETOLICEN. CANONIC. ECCLAE

16. století je v Čechách stoletím reformace. V Čechách žili vedle katolíků nekatolíci. Nosili pláště různé délky zvané šuby. Vlasy měly zastřiženy rovně, tvrdě. Česky se tomuto účesu říkalo pačesy, německy Kolbe. Účes nebyl moc slušivý. Proto se k němu začal nosit plnovous, později knír nebo bradka.

Muž vpravo v kabátci, zvaném šuba, vlevo muž v kabátě

Úkol: Kdo byl českým králem v době, kdy žil Jiřík Netolický? Znáš jméno královny a z kterého rodu pocházela?

Bartoloměj (Bárta) z Netolic (kolem roku 1500-1552)

Narodil se kolem roku 1500 v Netolicích. Dlouhou dobu pobýval v cizině, kde se vyučil knihtiskařskému řemeslu a získal mnohé zkušenosti. Po roce 1530 se usadil na Menším městě pražském, kde si otevřel vlastní tiskárnu. Zároveň zastával funkci prvního pražského radního. Za své snažení obdržel v roce 1537 erb a přídomek z Netolic. Po roce 1540 odešel od Jednoty bratrské a začal se přátelit s Václavem Mitmánkem, který byl známý svým příklonem k luteránství. Václav Mitmánek měl zapovězen pobyt v Praze samotným císařem Ferdinandem I. Jejich tajné setkávání bylo prozrazeno a všichni, včetně Bárty byli uvězněni. Bárta Netolický dokonce na půl roku. Teprve na základě hojných přímlov jeho přátel byl propuštěn.

Úkol: Víte, kde je místo zvané Bartlov?

Výřez z titulního listu Melantrichovy bible (prostá šuba českého vzdělance, tiskaře Melantricha).

V roce 1542 vydal ve své tiskárně knihu například o Turcích, nazvanou *Noviny o Turku a Budínu* a později své vlastní *Modlitby a žalmy*. Poté se přiklonil ke katolictví a když Ferdinand I. zakázal kolem roku 1547 veškerý tisk, jediný, kdo se uměl králi zavděčit, byl malostranský impresor Bartoloměj Netolický. Ten měl jeden tiskařský lis na Malostranském rynku v domě U Flavínů. Bartoloměj Netolický, původně horlivý člen Jednoty bratrské, později horlivý katolík, se stal dvorním tiskařem s rozsáhlými privilegii. A právě u něho začínal jako tovaryš Jiří Melantrich. Ten také tiskárnu od Bartoloměje Netolického, když v roce 1552 zemřel, koupil.

Václav Zikmund Falco (Sokol) Písecký (1580-1646)

Narodil se v Písku. Studoval na pražské univerzitě, kde dosáhl titulu bakaláře v roce 1603 a o tři roky později dokonce hodnosti mistra. V roce 1606 nastoupil ve škole v Sušici, odkud již příštího roku odešel a nastoupil ve škole v Netolicích. Z tamější školy právě odešel Jan Felix Cervulus. Stejně jako on se v Netolicích v roce 1611 oženil. Jestli se oženil šťastně nevíme. V letech 1612-1618 vykonával také funkci městského písaře. Měšťanský způsob života mu patrně příliš nevyhovoval.

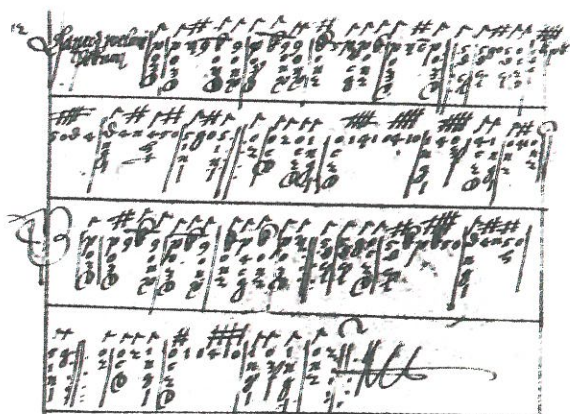

Možná i proto jednoho dne v roce 1619 z Netolic uprchl. Nevíme, zda odešel z Netolic před dobytím a vypálením města císařským vojskem pod vedením generála Dampiera, či po něm. Do Netolic se patrně již nikdy nevrátil. Odešel do východních Čech. V letech 1621-1632 se živil jako městský písař v Chotěboři, později v Litomyšli. Tam také v roce 1646 zemřel.

Pohled do dobové kanceláře. Dřevořez z úřednické příručky.

Venceslaus Falco Pisecenus

Noty z rudolfinských dob, tzv. tabulatura pro loutnu.

Kromě literární činnosti (psal básně i netolickým měšťanům) se věnoval i hudbě. V Rokycanech se zachovala jeho sedmihlasá mše nazvaná *Deus spes nostra* - *Bůh naděje naše*. Je považován za jednoho z českých humanistických básníků a utrakvistických skladatelů.

Literátské bratrstvo zobrazené na titulní straně Písní duchovních evangelických.

Jan Felix Cervulus (Jelínek) z Lovoše (1590-1650)

Narodil se na Novém Městě Pražském kolem roku 1590. V letech 1609-1610 chodil do školy v Žatci. V roce 1610 byl přijat do koleje královny Hedviky, ale již téhož roku byl poslán za učitele do Netolic. V roce 1611 je označován jako rektor netolické školy. Učitelování se mu patrně příliš nelíbilo nebo měl jinou perspektivu, protože již téhož roku vystoupil ze školské služby. Zůstal však v Netolicích, kde se téhož roku oženil, patrně s měšťanskou dcerkou, neboť je později připomínán jako netolický měšťan.

Úkol: Co myslíte děti, měl se Felix Jelínek lépe jako rektor školy, nebo jako netolický měšťan? Víte v čem byl rozdíl?

Jan Felix Jelínek z Lovoše, který přijal latinskou podobu svého jména a začal si psát místo Jelínek Cervulus, je považován za jednoho z humanistických básníků. Psal příspěvky do některých tehdejších latinských sborníků, například Bruncvík, Falco. To vše však ještě předtím, než přišel do Netolic, mezi lety 1608-1610. Musel se znát s Václavem Falco, který také žil v Netolicích. Oba literáti si věnovali své epigramy. Cervulovi věnoval své dílo také jiný humanistický literát Bartoloměj Mityconides v roce 1618. Jan Felix Cervulus prožil celý život v Netolicích a zemřel zde mezi roky 1642-1650.

Dobový obraz měšťanské rodiny u jídelního stolu. Výsadou bohatců byl v renesančních časech luxusní jídelníček.

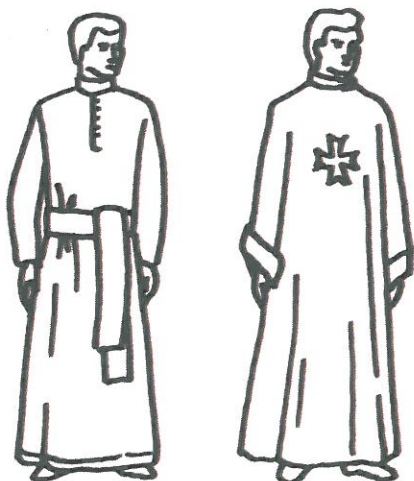
Jan Chmela (1740-1817)

Jan Chmela se narodil v roce 1740 v Netolicích. V roce 1757 vstoupil do jezuitského řádu. Vyučoval na jezuitských školách rétoriku a poezii. Zároveň psal knihy. Po zrušení řádu v roce 1773 se stal světským farářem. Od roku 1792 až do smrti působil jako farář v kostele v Sázavě. I zde byl jako prostý farář velmi činný. Zasloužil se o opravu kostela i záchranu jeho oltářů. Po ukočení oprav se začal věnovat sázavské škole. Nechal přeložit místní školu z malých a vlhkých místností do konventní budovy zrušeného kláštera, vyjednal zřízení druhé školy pro vesnice na levém břehu řeky Sázavy. Veškerý svůj majetek věnoval na zřízení nového místa školního pomocníka v Sázavě. Po smrti v roce 1817 byl pochován před prahem hřbitovního kostela sv. Martina na Sázavě.

Napsal několik teologických knih: *Katolická odpověď na bezpravné nařikání nevinného odpadlce* (Praha, 1783), *Dekret sněmu kostnického o přijímání pod jedním způsobem* (Praha, 1784). Oba spisy jsou polemiky se spisy prvního faráře české církve augšpurského vyznání v Praze Matěje Markovice. Dále vydal překlad Goffinéovy postilly *Postilla čili katolické vyučování* (1786), *Ohlášení svátku a slavností na celý rok, též obyčejných při nich ceremonií* (1780), Giberta Baura *Pamětihodná pravidla při těžce nemocných* (1787).

Úkol: Víte, čím se jezuité nejvíce proslavili? Znáte ještě nějaké řeholní řády? Jaké bylo – je jejich poslání? Víte jaký řeholní řád se stará o poutní kostel Lomec nedaleko Netolic?

Josef John (1802-1871)

Narodil se v Petrově Dvoře u Netolic jako jedno ze šesti dětí chudého řezače slámy, později ovčáka. Josef John byl přijat na zkoušku jako praktikant do služeb administrativy netolického panství. Později vystudoval lesnické učiliště ve Zlaté Koruně na knížecí náklady. Pro svou velkou píli byl postupně povyšován. Vrcholem jeho pracovní kariéry bylo, když se stal lesmistrem lesního úřadu ve Vimperku. Díky němu byla na Šumavě postavena celá řada nových cest a silnic. Po roce 1845 začal prosazovat přirozenou obnovu již vytěženého lesa. Chtěl, aby na Šumavě vedle smrků rostly i jedle a buky, které zajišťují zdravější les.

K počtě Josefa Johna byl již v roce 1865 odhalen na Šumavě asi 2 km pod vrcholem Boubína, na rozhraní tří revírů Kubova Huť, Včelná a Zátoň odhalen pamětní kámen. Místo nazvané Johnstein označovalo nadmořskou výšku 4082 stop, převedeno 1286 m.

Úkol: Dokážete spočítat, kolik stop je jeden metr?

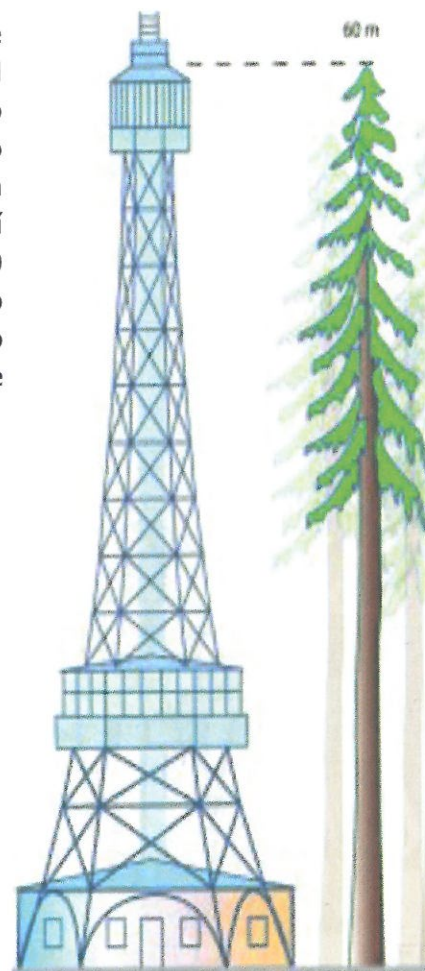

Byl ovlivněn učením francouzského myslitele J. J. Rousseaua. Zajímal se při své práci o zbytky nedotčené přírody na Šumavě. V roce 1858 přiměl majitele panství Josefa Adama Schwarzenberga, aby vyčlenil Boubín jako soukromou přírodní rezervaci o rozloze 86 ha lesa z běžného lesního hospodaření. Ještě za Johnova života zredukovala vichřice území na pouhých 47 ha. Tento zbytek byl v roce 1933 oficiálně vyhlášen za Státní přírodní rezervaci, která byla v roce 1958 rozšířena na dnešních 670 hektarů. Nemoc, únava a smutek z následků vichřice podlomily Johnovo zdraví natolik, že při předávání svého úřadu nástupci zemřel. Mnoho času trávil na Boubíně i vnuk Josefa Adama Dr. Adolf Schwarzenberg se svou ženou Hildou v 30. letech 20. století. Josef John vypracoval i odborné průvodce vimperskými lesy, které jsou dodnes aktuální.

Místo posledního odpočinku Josefa Johna.

Petřínská rozhledna je (bez antén) vysoká 60 m a postravena byla v roce 1891. Stejně vysoký, také 60 m, byl "Zázračný smrk" (Wunderfichte) v Boubínském pralese. Zmýcen byl v roce 1865 ve stáří 442 let.

MUDr. Josef Kudrna (1812-1892)

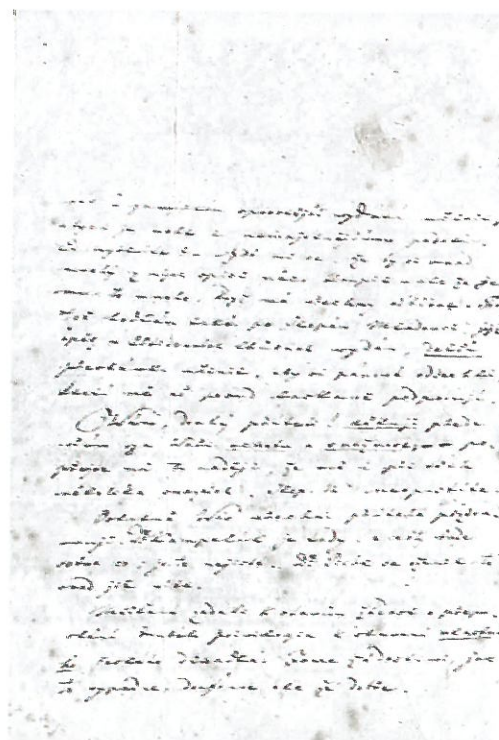

Narodil se v Netolicích. Byl synem Jana Kudrny a jeho manželky Valburgy rozené Pinskerové. Po gymnaziu vystudoval lékařství v Praze a ve Vídni. Tam v roce 1841 dosáhl titulu doktora medicíny. V roce 1842 se vrátil do Netolic, kde působil jako praktický lékař. V roce 1850 byl zvolen netolickým starostou a po dvou letech úřadování obviněn z urážky císaře. Později byl rehabilitován a opět zvolen na dlouhé období - do roku 1871 starostou.

Úkol: Co připomíná v Netolicích Josefa Kajetána Tyla a proč?

Byl jednou z nejvýraznějších osobností Netolic v 19. století. Byl přítelem Karla Hynka Máchy i Josefa Kajetána Tyla, s nimiž si dopisoval. Byl mecenášem umění. Josefa Kajetána Tyla i finančně podporoval a zval jej s jeho společností do Netolic. Začal sbírat předměty národopisné povahy a českou obrozeneckou literaturu. V roce 1848 se oženil s Terezií rozenou Langovou z Českých Budějovic. Narodili se jim čtyři synové. Pro dobré srdce byl v Netolicích oblíbený.

Dopisy od Josefa Kajetána Tyla i kresba, kterou Karel Hynek Mácha věnoval Josefu Kudrnovi, jsou uloženy v městském muzeu.

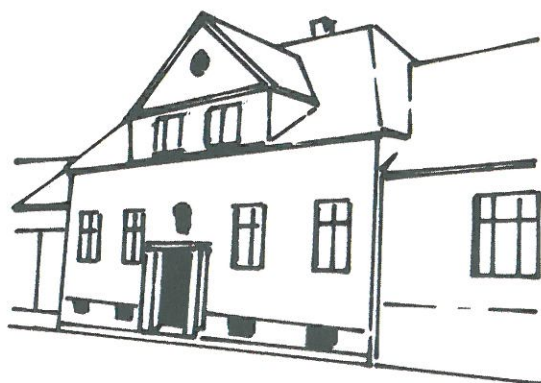
František Gregora (1819-1887)

Narodil se v Netolicích. Zde se u učitele Jana Nusky naučil hrát na několik hudebních nástrojů: na varhany, klavír, housle, flétnu a klarinet. Posléze začal studovat Pedagogický ústav v Českých Budějovicích, avšak zvítězila v něm láska k hudbě a on chtěl začít studovat ve Vídni konzervatoř. Pro svůj vyšší věk však nebyl na konzervatoř přijat. Teprve poté, co se stal v roce 1844 ředitelem konzervatoře Gottfried Přežer, přijal Gregoru ke studiu na basu a na pozoun, později na studium skladby. Během absolvování studia získal za své schopnosti ve skladbě stříbrnou medaili.

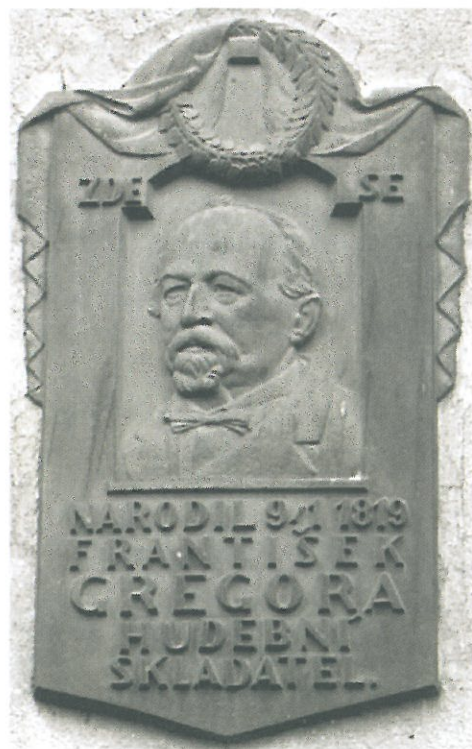

Rodný dům Františka Gregory.

Po studiu se stal ředitelem kůru nejprve ve Vodňanech, a v r. 1851 v Písku. Tam působil jako dirigent, skladatel, teoretik i učitel až do své smrti. Jeho zájem patřil liturgické hudbě a zpěvu. Vyučoval na několik hudebních nástrojů a vedl kvalitní chrámový sbor. Zajímal se o staré písně a čerpal z nich inspiraci při tvoření nových skladeb. Vedle jeho skladby mše E a G moll, A i Es dur je známá pastorální mše, velké nešpory české, píseň *Tě Bože chválíme, Veni Sancte Spiritus* nebo *Pod ochranu Tvou*.

Rodný dům po přestavbě ve 20. letech 20. století. 5. 6. 1927 byla na dům při příležitosti 50. výročí smrti F. Gregory umístěna pamětní deska. Je dílem ak. soch. J. V. Duška z Tábora. V době 2. světové války byla sejmuta a ukryta. K jejímu opětovnému zasazení došlo 5. 5. 1947. Po F. Gregorovi byla pojmenována i ulice a hudební a pěvecký spolek.

Úkol: Znáte alespoň melodii některé z písní F. Gregory? Kolik hudebních skladatelů se v Netolicích narodilo?

Antonín Lenz

(1829 Bartlov u Netolic-1901 Praha)

Narodil se v Bartlově Dvoře u Netolic. Gymnázium a teologický seminář vystudoval v Českých Budějovicích. Jako kaplan působil dva roky v Jílovicích u Borovan. Po dalším studiu přírodních věd a filozofie v Praze byl po roce 1861 povolán biskupem Janem Valeriánem Jirsíkem, aby přednášel na českobudějovické bohoslovecké fakultě. Tam působil dvacet let. Napsal více než padesát studií. Dlouhá léta se věnoval učení Jana Viklíka, učení Českých bratří, Jana Ámose Komenského, Petra Chelčického, svobodného pána z Dlouhé Vsi. Jeho zásadním dílem, které vyšlo v roce 1893, bylo pojednání *Socialismus v dějinách lidstva* a jeho povaha a církve katolická jedině schopná k řešení sociální otázky.

Papežský a zemský prelát a probošt Kapituly vyšehradské, člen panské sněmovny ve Vídni, poslanec sněmu Království českého, komtur řádu císaře Františka Josefa s hvězdou, člen Královské české společnosti nauk, vědecký spisovatel, člen ředitelství ústavu pro hluchoněmé v Praze, čestný občan města Deštné, čestný člen mnoha dobročinných a vlasteneckých spolků, pán na Žitenicích...

Od roku 1882 působil jako sídelní kanovník na Vyšehradě a po pěti letech byl zvolen proboštem Vyšehradské kapituly. Za jeho působení došlo ke stavební přeměně kostela sv. Petra a Pavla z barokní v novogotickou baziliku.

Úkol: Víte, kdo to byl prelát a kdo probošt?

Zámek Žitenice u Litoměřic. Zámek patřil Vyšehradské kapitule a užívali jej vyšehradští probošti a preláti.

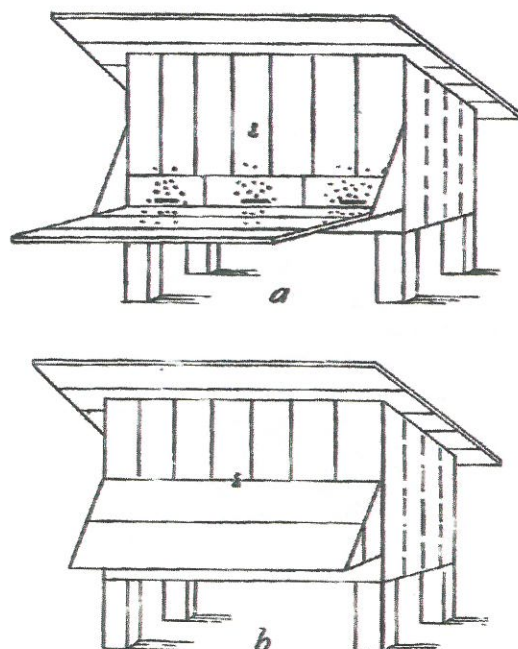
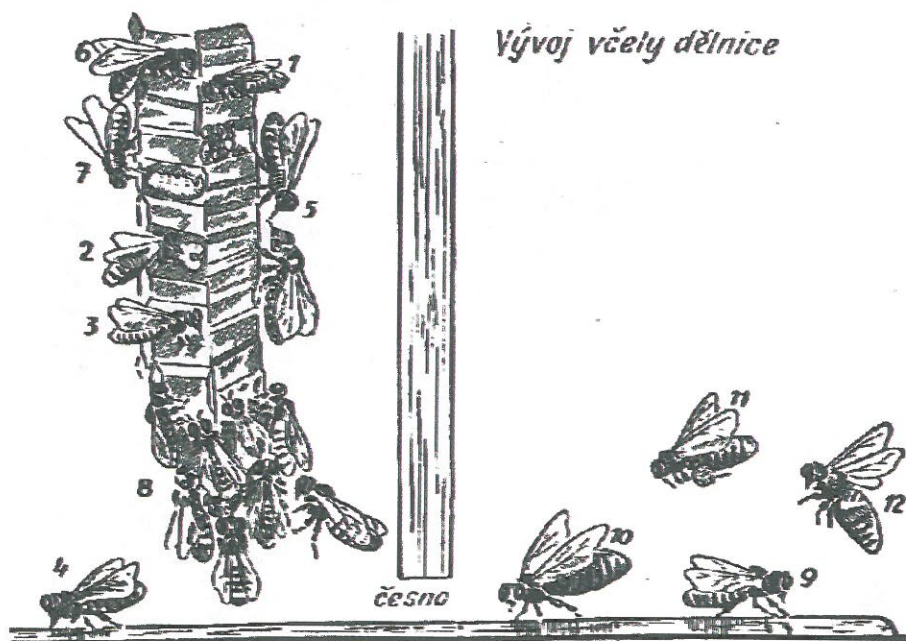
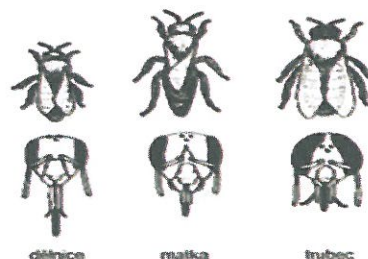
Vojtěch Lešetický (1830-1908)

Narodil se v Netolicích. Po studiu v Českých Budějovicích, v Písku a na pražské univerzitě se stal vychovatelem dětí u barona Podstatského-Tonsera. Od roku 1858 učil na české reálce nejdříve v Praze, později v Písku a Hradci Králové. Již v roce 1870 se stal ředitelem učitelského ústavu v Hradci Králové a školním inspektorem. Po 40 letém učitelování byl vyznamenán pro své zásluhy o české školství titulem školního rady.

Vlastním nákladem vydal v roce 1858 dva svazky básní *Hynek a Ráchel* a *Písně a balady*. Když prý zjistil, jak jsou špatné a uvědomil si, že má pramalý básnický talent, začal se zabývat praktičtějšími záležitostmi. Pro školy napsal *Nauku o slohu*, společně s několika přáteli začal vydávat knihy se zábavným poučením pro dívky nazvané *Zlatá kniha dívek českých* nebo knížečku *Opatrovny a škola mateřská v Hradci Králové*.

Byl vášnivým včelařem a založil v Písku včelařskou jednotu. Aby přispěl k rozvoji včelařství, napsal knihu *Rozumové včelařství*. Vedle samostatných prací přispíval do řady českých časopisů, např. *Lumír*, *Dílčík*, *Zlaté klasy*, *Otavan*, *Listy včelařské* a podobně. Řadu svých sonetů uveřejnil v almanachu *Kytice*, jehož vydání se zúčastnil.

Jaromír Kudrna (1851-1924)

Jaromír Kudrna byl jedním ze čtyř synů MUDr. Josefa Kudrny. Stal se netolickým stavitelem. Podílel se na vypracování stavebních plánů a výstavbě některých městských domů v Netolicích.

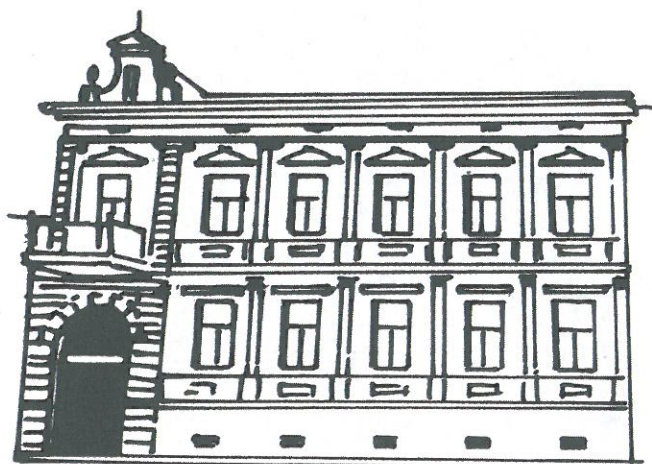

Chlapecká obecná a měšťanská škola v Netolicích.

Byl například stavitelem budovy obecné a měšťanské školy v Bavorovské ulici v Netolicích, která byla dokončena v roce 1911. Jeho dílem byl i dům ve kterém bydlel v Mnichské ulici.

Úkol: Najdete dům, v němž Jaromír Kudrna bydlel?

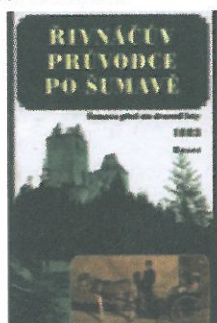
Obytný dům v Mnichské ulici.

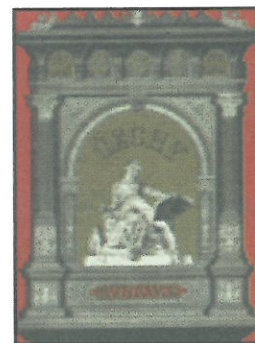
František Adolf Borovský (1852-1933)

Narodil se v Netolicích. Vystudoval gymnázium v Českých Budějovicích a Filozofickou fakultu v Praze. Dva roky strávil ve skotském Edinburgu a po návratu do Prahy začal redigovat knihy. Byl to například *Průvodce po Čechách*, *Řivnáčův průvodce po Šumavě: zevrubný popis celé šumavy, její svahů, blízkých důležitých měst a krajin a pohoří Novohradského* a v letech 1875 a 1877 otiskl v časopisech *Světobzor* a *Památky archeologické a místopisné* několik příspěvků z dějin města Netolic.

Od roku 1882 začal redigovat obsáhlé dílo *Čechy*. Své články psal nejen do této encyklopedie o Čechách. Věnoval se také překladům. Od roku 1887 se stal kustodem, později ředitelem Umělecko-průmyslového muzea v Praze. Jeho písemná pozůstalost je uložena v Praze v Národním technickém muzeu a také v muzeu JUDr. O. Kudrny v Netolicích.

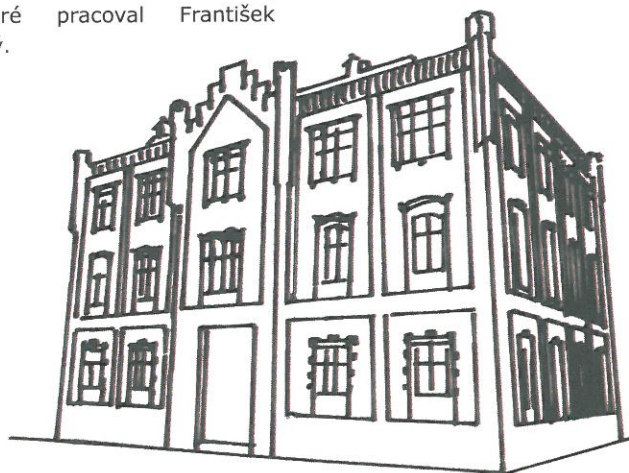

Úkol: Mohl chodit František Borovský to této budovy školy nebo nemohl? A proč?

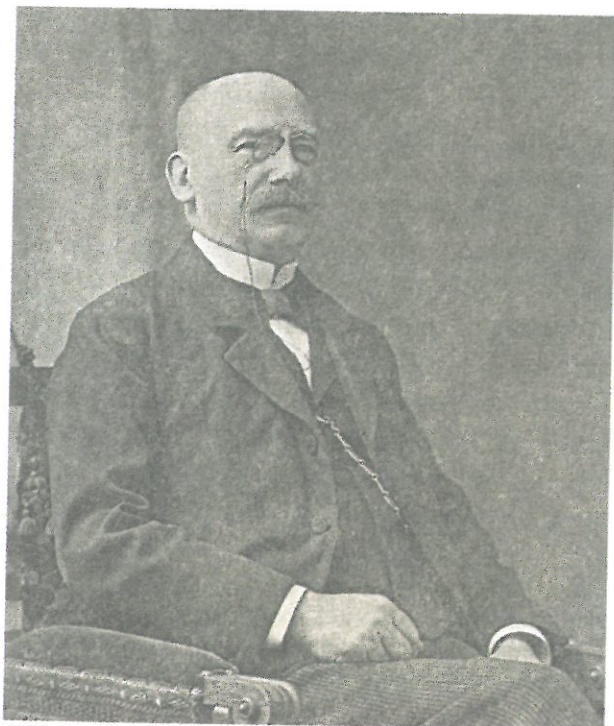
Zjistěte, zda najdete v netolické městské knihovně nějakou knihu, na které pracoval František Borovský.

Budova
Umělecko-
průmyslového
muzea
v Praze

JUDr. Otakar Kudrna (1853-1940)

Narodil se v Netolicích jako jeden ze čtyř synů MUDr. Josefa Kudrny. Po dokončení právnických studií na pražské univerzitě se vrátil do svého rodiště, kde působil jako advokát. V letech 1889-1918 byl starostou města. Byl amatérským historikem a stejně jako jeho otec mecenášem umění.

Pokračoval ve šlépějích svého otce i ve sběratelství. Sbíral historické i národopisné památky z netolického kraje. Byl nadšeným amatérským archeologem, historikem, etnografem i archivářem. Zasloužil se o zachování městského archivu.

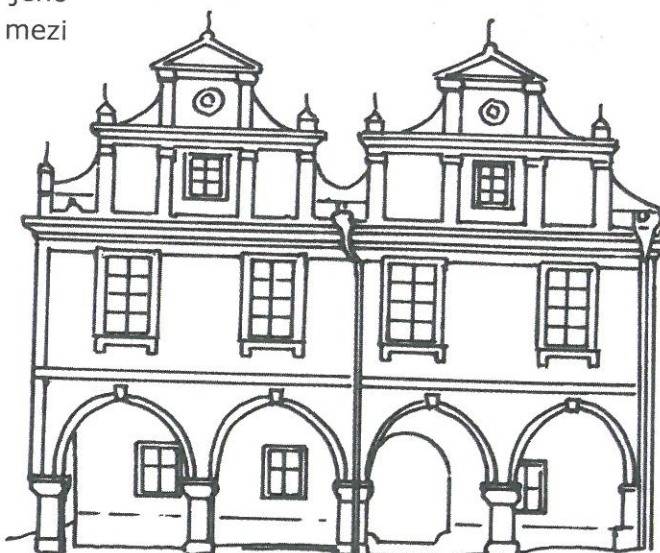
Otakar Kudrna byl svým způsobem podivín. Je známo, že mu při procházkách na rameni seděla kafa. V nejkrásnějším renesančním domě v Netolicích, kde žil JUDr. Otakar Kudrna, je dnes městské muzeum.

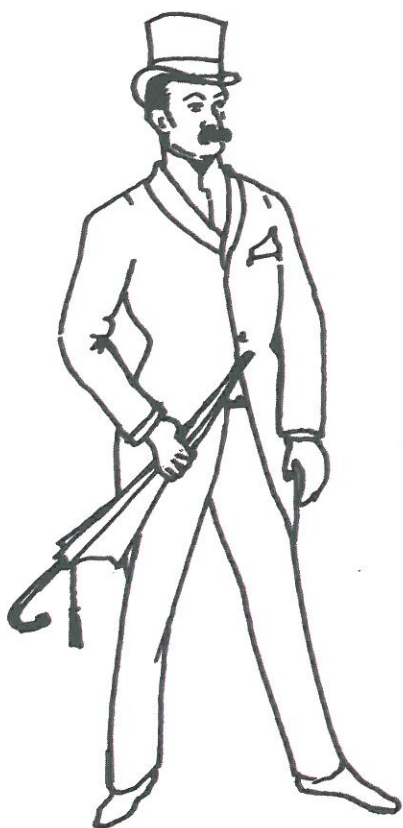
Především jeho zásluhou bylo 12. dubna 1913 založeno v Netolicích muzeum. Ve své závěti daroval svůj dům na náměstí městskému muzeu i s bohatými, především národopisnými sbírkami. Při pořádání městského archivu začal psát dějiny města Netolic. Tyto dějiny zpracovával třicet let, až do své smrti. I když Otakar Kudrna nevystudoval historii, snažil se čerpat z věrohodných historických pramenů a při zpracovávání dějin města studoval nejen v jihočeských archivech. Vydal své dílo již nestačil. Dodnes leží rukopis v prachatickém archivu. JUDr. Otakar Kudrna věnoval rozkvětu města i zachování jeho historického odkazu mnohé síly. Právem patří mezi nejznámější a nejvýznamnější netolické rodáky.

Úkol: Až navštívíte místní muzeum, podívejte se, co vše v něm svého zakladatele připomíná. Podle čeho poznáte, že je tento dům renesanční?

Jan Quolfinger rytíř ze Steinsbergů (1867-1936) a Aloisie Quolfingerová (1868-1933)

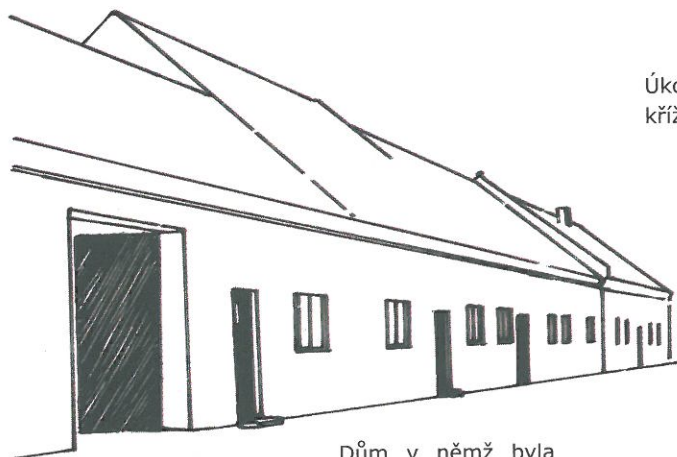

Rod Quolfingerů zůstal v Netolicích již od 17. století.

Jan Quolfinger byl majitelem mnoha realit - pozemků a domů. Měl erb a vlastnil velký dům ve Václavské ulici. S manželkou Aloisíí měl jedinou dceru Marii. Bylo jí 19 let, když zemřela na tehdy řadící "španělskou chřipku". Tak vymřel rod Quolfingerů v Netolicích. Aloisie ve své poslední vůli odkázala polovinu domu (dnes zde sídlí technické služby) městu Netolice na zřízení opatrovny a sirotčince. Dále zřídila nadaci pro místní chudé a uložila na vkladní knížku 5 tisíc korun, aby se z úroků mohla zaplatit péče o hrob rodiny Quolfingerů. Také Jan von Quolfinger odkázal obci mnoho pozemků a polí.

Ve 20. letech 20. století „zakoupil Jan Quolfinger na svůj náklad zvon ve váze 300 kg za 8 110 Kč na věž kostela Sv. Václava. Učinil to tak z úcty k památce své dcery Marie, která v mladistvém věku zemřela.“ Tak zní zápis v městské kronice.

Posledního rytíře Jana von Quolfinger si pamětníci pamatují jako vysokého muže, který vždy nosil klobouk, hůl a vysoké boty.

Dům v němž byla
původně opatrovna
a sirotčinec.

Úkol: Naleznete na hřbitově
kříž rodu Quolfingerů?

V letech 1918-1919 se na Evropském kontinentě objevila jedna z největších pandemií chřipky. Hovoří se o ní jako o španělské, ale název nesouvisí s zemí původu – "španělská" se jí říká proto, že v této zemi si vyžádala nejvíce životů. Krátce po jejím zmizení se věřilo, že byla důsledkem poválečné bídy, Největší úmrtnost ale ve skutečnosti byla mezi mladistvými a zdravými dospělými lidmi. Odhaduje se, že v důsledku chřipky zemřelo ve světě 20-40 miliónů lidí. To je několikanásobně víc než bylo válečných obětí na všech bojištích 1. světové války (v letech 1914-1918 zemřelo 8 milionů vojáků). Mezi americkými vojáky se tehdy říkalo, že tato chřipka zabíjí rychleji a spolehlivěji než to kdy dokázaly německé kulomety.

Rytíř von Quolfinger s chotí
a dcerou mají na hřbitově
prostý kříž se jmény.

Miloslav Hampl (1897-1974)

Narodil se v Netolicích. Byl synem učitele přírodopisu a ředitele školy v Netolicích, městského kronikáře, archeologa a sběratele v jedné osobě Rudolfa Hampla. V dětství jej patrně nejvíce ovlivnil právě jeho otec, který se vášnivě zajímal o přírodní vědy. Také jeho bratr Bohuš se věnoval přírodním vědám. Miloslav Hampl dosáhl mnoha vědeckých met. Byl profesorem na Matematicko-fyzikální fakultě Univerzity Karlovy v Praze v oboru aplikované matematiky. Byl doktorem fyzikálně matematických věd, vedoucím pracovníkem Centra numerické matematiky Matematicko-fyzikální fakulty UK, laureátem ceny Klementa Gottwalda, nositelem čestné plakety ČSAV "Za zásluhy o vědu a lidstvo" a zlaté plakety ČSAV Bernarda Bolzana za zásluhy v matematických vědách. Svým celoživotním dílem ovlivnil prostřednictvím aplikované matematiky rozvoj technických věd a přispěl tak významným způsobem k rozvoji techniky.

$$\left[\left(\sum_{123}^{\text{fff}} 12 \otimes \frac{\alpha + \Delta}{9} \right) + 45 + \frac{\sqrt{8}}{\frac{927}{\rightarrow}} \right] = 7$$

$$\begin{array}{ccc} 1 & 2 & \sqrt{9} \\ \left(\frac{8}{7} \right) + 6 & \sum_{\frac{7}{2}}^{125} & 5 \\ 4 & 3 & 5 \end{array}$$

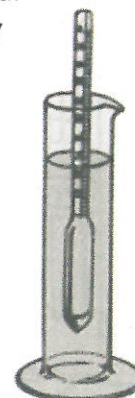

Úkol: Víte, kdo to byl Bernardo Bolzano?

Bohuš Hampl (1899-1975)

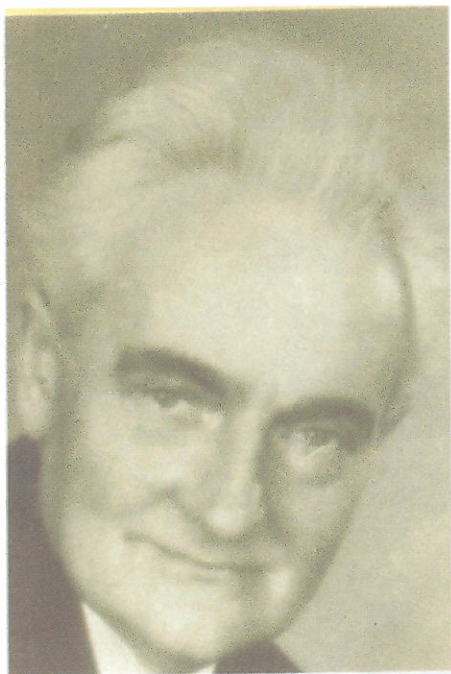

Narodil se v Netolicích v rodině učitele přírodopisu jako jeho bratr Miloslav. Otcův zájem o přírodní vědy ovlivnil oba syny. Bohuš Hampl studoval v letech 1918-1922 na Vysoké škole zemědělského a lesního inženýrství. Již během studia se zajímal o bakteriologii, které se i nadále věnoval. Zabýval se problémy konzervace zelené píce silážováním, konzervací cukrovárenských řízků a později mikrobiologickému rozboru pitných vod. Ve válečných letech se zabýval i konzervací zelí, zpracování kukuřice a podobně. Po uzavření vysokých škol v roce 1939 byl přeřazen do ovocnicko-vinařského ústavu. Po 2. světové válce se vrátil na vysokou školu a snažil se z trosk laboratoří a knihovny vybudovat nový ústav. Napsal například skriptum Mikrobiologické tabulky a texty atd. V roce 1951 se stal docentem. Ještě v 50. letech 20. století připravil zřízení nové fakulty potravinářské technologie na Vysoké škole chemicko-technologické a zároveň byl pověřen přednášením technologie konzervárenství. Zakladatel výuky mikrobiologie a potravinářské technologie v Čechách.

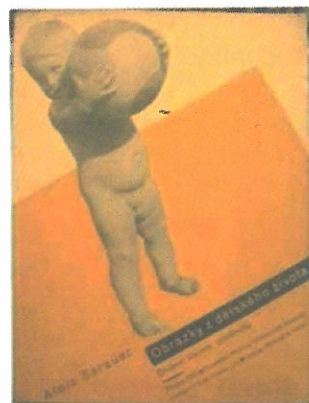
Úkol: Zjistěte, ve kterém domě se B. Hampl narodil. Víte jak se konzervuje zelí? Co je k tomu potřeba?

Alois Sarauer (1901-1980)

Otec i děda Aloise Sarauera byli typickými českými kantory. Alois Sarauer se začal učit hrát na housle až v 9 letech, na klavír až v 11 letech. Vystudoval pražskou konzervatoř, ale vedle toho se hudebně vzdělával například u Otakara Jeremiáše, známého hudebního skladatele. Dlouhá léta doprovázel na klavír svou choť při jejích houslových koncertech. Těžiště své práce viděl v učení dětí hudbě a skládání. Učil na mnoha místech. V Prachaticích, ve slovenských Košicích, v Teplicích – Šanově, v Mladé Boleslavi, v Benešově u Prahy a v Brně.

Napsal řadu skladeb především pro děti. Například: *Obrázky z dětského života*, *Z mladých let*, *Sedm malých kousků*, *Drobnosti*, *Chvilé pohody*, *Od rána do večera*, *Z kraje rybníků* a *Klavírní školu pro začátečníky*.

Obal knihy *Obrázky z dětského života* navrhl známý český výtvarník Ladislav Sutnar.

V tomto domě se narodil Alois Sarauer. Byla prý zrovna krásná červenová neděle a oknem do sednice zazníval z náměstí hlas dechovky. Alois Sarauer vyprávěl, že jej to ovlivnilo natolik, že se stala hudba jeho životní náplní. Vedle své práce měl skladatel i jiné koníčky. Rád rybařil a pracoval na své skalce až do pozdního věku. Do Netolic jezdíval moc rád. Kromě jiného si zamiloval netolickou krajinu.

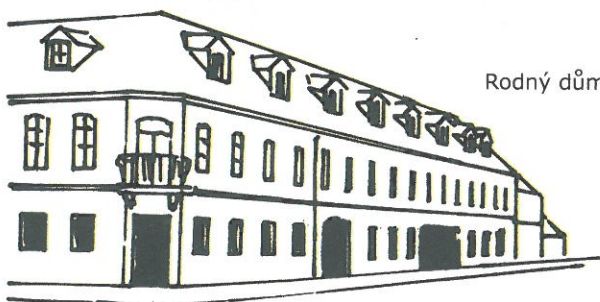

Úkol: Víte, kde měl Alois Sarauer svou krásnou skalku?

Antonín Hořínek - Tony (1911-1998)

Antonín Hořínek, později přezdívaný Tony, se narodil v roce 1911 v Netolicích v rodině četnického strážmistra v domě - dnešní hospodě "Na Rychtě". Po studiích na gymnáziu a Průmyslové škole strojnické vystudoval Vysokou školu obchodní. Již na průmyslovce řídil "Trampeký pěvecký klub". Svou první píseň *Někdy však přece jen* složil, když mu bylo sedmnáct. V roce 1930 založil tramský soubor nazvaný "Hořínkova parta". Zpívala většinu písní podle Tonyho úprav. V roce 1932 se stala šlágrm jeho píseň nazvaná *Umřel nám kamarád*. Na dalším hitu *Anita* spolupracoval s básničkou Daisy Jelenovou. Během svého života složil a otextoval přes 150 tramských písní. Mezi nimi i *Aljaška*, *Pán sedmi moří*, *Řeka nás volá* a další.

Díky jemu vyšlo v Pantonu v průběhu let 1965-1988 17 sborníků nazvaných "Tramská romance". Podle nich zpívala u táborových ohňů nejméně jedna generace trampů.

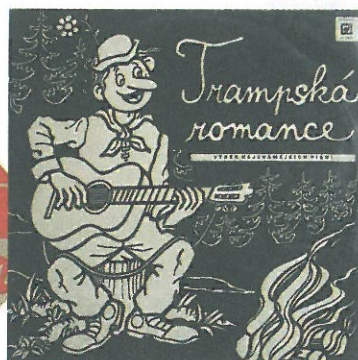

Rodný dům Tonyho
Hořínkova

Anita

- 1) Každý den vždy večer nežli usínám
na jednu si ženu vzpomínám.
Že však nejsem sám a soka v lásce mám,
ve snu za ní, jako stín chodívám.
Dva se o jedno srdce nerozdělí
a ona jenom jedno má.
Cítil jsem, když jsme se spolu viděli,
že si se mnou také pohrává.
- r) Já se ptám sám sebe častokrát,
kdy já vaše smutné retý uvidím se smát.
Anito, tím chci říct, že jinou nechci znát
a že mám jenom vás, Anito rád.
Vím to, vím, že vaše srdce mám,
to je tím, že na vás myslívám.
Anito, sám jen sám, chci v srdci vašem být
a že budu, to vám přísahám.
- 2) Souhvězdí se přelomilo o půlnoc,
v tichu voní růže mámivě.
Náhle do tmy někdo zvolal o pomoc,
světlo šlehlo nocí mrazivě.
Zas růže zavoněly po okolí,
teď Anitě svou lásku dám.
Pro soka ji srdce už nezabolí,
při tanci ji tango pošeptám.

Tonyho spolupracovnice
Daisy Jelenová

Alfréd Radok (1916-1976)

Alfréd Radok bývá považován za jednoho z největších evropských režisérů.

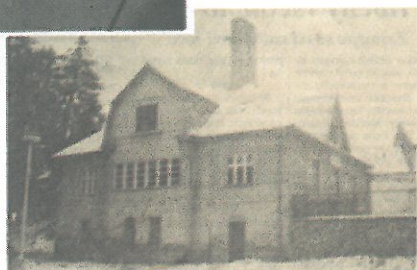
Jeho maminka Olga Toušková se narodila v Netolicích. Jako úřednice na poště v Kolodějích nad Lužnicí se seznámila s Radokem a měla syny Alfréda a Emila. Alfréd studoval v Českých Budějovicích, Prachaticích a Písku. V době německé okupace byla vyhlazena celá jeho rodina kromě bratra Emila kvůli židovskému původu.

Otec Alfréda Radoka

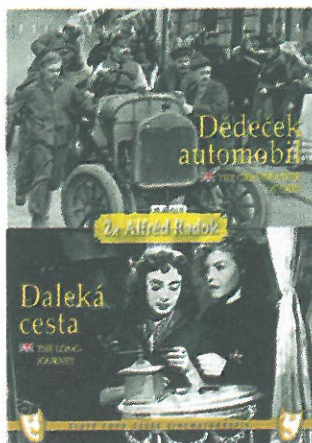
Maminka Olga pocházela z Netolic

Vila v Kolodějích, ve které se narodil.

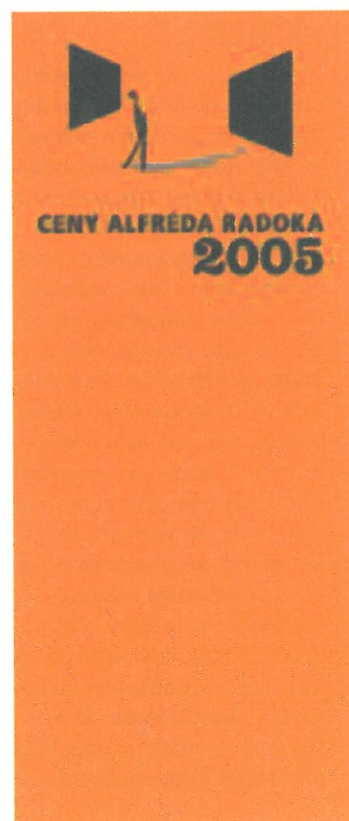
V komunistické éře byl považován za nebezpečného formalistu, a proto byl hnán z místa na místo. Přesto vytvořil díla, která patří do zlatého fondu českého umění. Vytvořil nezapomenutelné inscenace Rollandovy hry *O lásce a smrti* v Městských divadlech pražských. V oblasti kinematografie to byl v roce 1949 film *Daleká cesta*, ve kterém se odrazily zážitky z internace v pracovním táboře, kam byl z rasových důvodů odvezen v roce 1944.

Spolu se svým bratrem byly tvůrci Laterny Magiky a jejího velkého úspěchu na velké mezinárodní výstavě Expo 58 v Bruselu. Současně mu však bylo zakázáno pokračovat v práci. Proto v roce 1968 emigroval do Švédska. Zemřel již v roce 1976. Na jeho göteborském hrobě je reliéf stromu vyrvaného z půdy, vyvráceného z kořenů. Alfrédu Radokovi byl udělen titul Národního umělce.

Ceny Alfréda Radoka jsou udělovány každoročně v kategoriích původní česká divadelní hra, herečka a herec, divadlo roku, scénografie, hudba a talent roku. První ceny byly uděleny v roce 1992.

Přebal na dvd s Radokovými filmy *Dědeček automobil* (1956) a *Daleká cesta* (1949).

Úkol: Víte jaké výtvarné a divadelní prvky v sobě spojuje Laterna magika?

Část náměstí s Mnišskou ulicí.

by V. d. m. a

Jihočeský kraj

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

ÚZEMNÍ ODBORNÉ PRACOVISŤE
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH